

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет харчових технологій
Кафедра туризму

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

ОК7. РИНОК ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ

(обов'язковий)

Спеціальність	ІЗ Туризм та рекреація
Освітня програма	Туризм
Ступінь вищої освіти	другий (магістерський)

Розробник:

(підпис)

Олександр КОВАЛЕНКО, к.пед.н., доцент

(ім'я ПРІЗВИЩЕ) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри туризму	протокол №16 від 10.06.2026 року Завідувач кафедри _____ (підпис) <u>Олександр КОВАЛЕНКО</u> (ім'я ПРІЗВИЩЕ)
--	---

Погоджено:

Гарант освітньої програми

(підпис)

Лариса ЄПИК

(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Декан факультету, де реалізується ОП

(підпис)

Наталія БОЛГОВА

(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Рецензія на робочу програму надана:

(підпис)

Анна НОВІКОВА (додається)

(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

(підпис)

Лідія ДЯЧЕНКО (додається)

(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(підпис)

Надія Харанків

(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Зареєстровано в електронній базі: дата

29.06

2026 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1	Назва ОК	Управління проєктами та якістю в туризмі			
2	Факультет/кафедра	Харчових технологій / Туризму			
3	Статус ОК	Обов'язковий			
4	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	ОПП Туризм Спеціальність ІЗ Туризм та рекреація			
5	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)	-			
6	Рівень НРК	7			
7	Семестр та тривалість вивчення	ІІ семестр, 15 тижнів			
8	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів (150 годин)			
9	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття) денна/заочна форма навчання		Самостійна робота денна/заочна форма навчання	
		Лекційні	Практичні (семінарські)		Лабораторні
		30/-	44/2		-
10	Мова навчання	українська			
11	Викладач/Координатор освітнього компонента	Коваленко Олександр Вікторович, к.пед.н., доцент, завідувач кафедри туризму ауд. 211e			
12	Контактна інформація	Ел. адреса: olexkovalenko@ukr.net			
13	Загальний опис освітнього компонента	Теоретична та практична підготовка здобувачів щодо опанування основних засад, напрямків функціонування торгівлі туристичними послугами, що є теоретичним і практичним підґрунтям пошуку оптимальних форм, методів, принципів розв'язання завдань по використанню переваг зовнішньоторговельних відносин між суб'єктами туристичного господарства.			
14	Мета освітнього компонента	Грунтовне поглиблене вивчення ряду аспектів формування, функціонування та розвитку ринку туристичних послуг; формування у здобувачів цілісної системи навиків функціонування та управління як українським так і світовим ринком туристичних послуг, з урахуванням специфіки функціонування туристичної сфери в сучасних умовах.			
15	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими ОК ОПП	Передумови відсутні Освітній компонент є основою для: Атестація			
16	Політика академічної доброчесності	Політика академічної доброчесності під час вивчення ОК передбачає самостійне виконання практичних, тестових та інших завдань у визначені строки. Не допускаються плагіат, списування, фальсифікація результатів, використання чужих робіт без належного посилання. Використання інструментів ІІІ дозволяється лише як допоміжного засобу для пошуку, аналізу та структурування інформації без підміни власного авторства здобувача. Відповідальність за достовірність, оригінальність і якість поданих робіт несе здобувач особисто. У разі порушення принципів академічної доброчесності застосовуються заходи відповідно до внутрішніх положень університету			
17	Посилання на Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=5572			
18	Ключові слова	Туризм, ринок послуг, аналіз ринку туристичних послуг, дослідження ринку туристичних послуг, стратегія та розвиток ринку туристичних послуг.			

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)							Як оцінюється РНД
	ПРН ₁	ПРН ₄	ПРН ₅	ПРН ₆	ПРН ₇	ПРН ₁₀	ПРН ₁₂	
ДРН 1. Критично осмислювати сучасні теоретичні підходи до функціонування ринку туристичних послуг та здійснювати його комплексний аналіз на різних ієрархічних рівнях із побудовою короткострокових прогнозів ринкових тенденцій.	x		x					Усний захист практичних робіт. Тестування в системі Moodle. Написання та захист есе або тез доповідей Іспит.
ДРН 2. Проводити аналіз геопросторової організації та територіальної структури туристичного процесу конкретного регіону, проектуючи напрями його стратегічного розвитку на засадах концепції сталого туризму.		x						
ДРН 3. Оцінювати показники операційної та комерційної діяльності суб'єктів туристичного ринку (туроператорів, турагентів, засобів розміщення) та планувати ключові параметри їхнього стратегічного розвитку.				x				
ДРН 4. Формувати моделі взаємодії та партнерства між ключовими стейкхолдерами туристичного ринку на засадах соціально-етичної відповідальності та з урахуванням критеріїв якості й безпеки обслуговування споживачів.					x	x		
ДРН 5. Аналізувати інструменти реалізації національної та регіональної туристичної політики і розробляти пропозиції щодо вдосконалення механізмів інституційного управління туристичними дестинаціями.							x	

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загал. бюджету часу. денна/заочна форма навчання		Реком. літ-ра	
	Аудитор. робота			Сам. роб.
	Лк	П.з.		
Тема 1. Теоретичні основи аналізу ринку послуг. 1.1. Методологія аналізу та класифікації ринку послуг. 1.2. Особливості міжнародної конкуренції в сфері послуг. 1.3. Регулювання світової торгівлі послугами.	4	6/2	9/18	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 11-20
Тема 2. Сутність вітчизняного та міжнародного ринків туристичних послуг. 2.1. Туризм як провідний напрям розвитку ринку послуг. 2.2. Конкуренція в сфері туризму. 2.3. Ціноутворення в галузі туристичного бізнесу.	2	4	9/19	2, 5, 7, 9, 11-20
Тема 3. Становлення та особливості ринку туристичних послуг. 3.1. Історія формування ринку туристичних послуг. 3.2. Чинники розвитку туристичного бізнесу в нашій державі.	4	6	9/18	1, 3, 4, 6, 11-20
Тема 4. Методичні аспекти дослідження ринку туристичних послуг. 4.1. Методика макрорегіональних досліджень туристичного ринку. 4.2. Методика дослідження національного туристичного ринку. 4.3. Методика геомаркетингового аналізу туристичного підприємства.	4	4	9/19	5, 8, 10, 11-20
Тема 5. Геопросторова організація процесу надання туристичних послуг. 5.1. Сегментація та територіальна організація ринку туристичного попиту. Умови та чинники формування попиту. 5.2. Тур як основний ринковий продукт. 5.3. Структура та територіальна організація індустрії туризму.	4	6	9/18	1, 3, 4, 5, 6, 9, 11-20
Тема 6. Особливості функціонування ринку туристичних послуг. 6.1. Регуляторні механізми ринку туристичних послуг. 6.2. Кон'юнктура та закономірності функціонування туристичного ринку. 6.3. Регіональні особливості споживання туристичних послуг.	4	6	9/18	2, 5, 7, 9, 11-20
Тема 7. Економічні аспекти функціонування ринку туристичних послуг. 7.1. Економічний потенціал сучасного туристичного бізнесу в Україні. 7.2. Маркетингові та інноваційні стратегії у менеджменті туристичних підприємств. 7.3. Зовнішньоекономічна діяльність туристичних підприємств, як засіб реалізації зовнішньоекономічного курсу України.	4	6	9/18	1, 3, 4, 6, 10, 11-20
Тема 8. Стратегія існування та розвитку ринку туристичних послуг. 8.1. Стратегія виходу України на світовий ринок туристичних послуг. 8.2. Філософські аспекти існування сучасного ринку туристичних послуг.	4	6	8/18	4, 5, 8, 10, 11-20
Всього за семестр	30	44/2	71/146	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кільк. годин денна/ заочна	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент</u> <u>самостійно</u>)	Кільк. годин денна/ заочна
ДРН 1. Критично осмислювати сучасні теоретичні підходи до функціонування ринку туристичних послуг та здійснювати його комплексний аналіз на різних ієрархічних рівнях із побудовою короткострокових прогнозів ринкових тенденцій.	Проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій до кожної з тем. Проведення практичних робіт (виконання завдань відповідно до кожної теми) із модеруванням дискусій за результатами відповідей. Проведення консультацій, а саме відповіді на запитання, обмін думками, дискусія з висновками викладача.	74/ 2	Опрацювання незнайомих (нових) термінів. Опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами. Написання есе або тез доповідей (з обраної тематики). Аналіз проведеної роботи та підготовка до захисту практичних робіт, а також есе та/або тез.	71/ 146
ДРН 2. Проводити аналіз геопросторової організації та територіальної структури туристичного процесу конкретного регіону, проєктуючи напрями його стратегічного розвитку на засадах концепції сталого туризму.				
ДРН 3. Оцінювати показники операційної та комерційної діяльності суб'єктів туристичного ринку (туроператорів, турагентів, засобів розміщення) та планувати ключові параметри їхнього стратегічного розвитку.				
ДРН 4. Формувати моделі взаємодії та партнерства між ключовими стейкхолдерами туристичного ринку на засадах соціально-етичної відповідальності та з урахуванням критеріїв якості й безпеки обслуговування споживачів.				
ДРН 5. Аналізувати інструменти реалізації національної та регіональної туристичної політики і розробляти пропозиції щодо вдосконалення механізмів інституційного управління туристичними дестинаціями.				

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
Модуль І			
1.	Усний захист практичних робіт (на всі пз модуля)	20 балів / 30%	На практичних заняттях
2.	Проміжне тестування (модульний контроль І)	10 балів / 10%	Згідно графіка модульних тижнів
Модуль ІІ			
3.	Усний захист практичних робіт (на всі пз модуля)	20 балів / 20%	На практичних заняттях
4.	Проміжне тестування (модульний контроль ІІ)	10 балів / 10%	Згідно графіка модульних тижнів
5.	Написання та захист есе або тез доповідей (з обраної тематики)	10 балів / 10%	Протягом 11-13 тижнів
6.	Іспит	30 балів / 30%	Згідно графіка

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Усний захист практичних робіт (на всі пз модуля)	0 балів	1-2 бали	3-4 бали	5 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками та незахищена	Робота виконана з незначними помилками, здобувач не достатньо орієнтується в матеріалі	Робота виконана вірно, здобувач добре орієнтується в матеріалі
Проміжне тестування (тест множинного вибору)	Кожен тест включає 10 питань, кожне з яких оцінюється в 1 бал			
Написання та захист есе або тез доповідей (з обраної тематики)	0 балів	1-5 балів	6-9 балів	10 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконана, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті	Виконані всі вимоги до завдання	Виконані всі вимоги до завдання, продемонстровано власне рішення, підхід
Іспит (письмова відповідь)	0-5 балів	5-16 балів	17-27 балів	28-30 балів
	Здобувач погано орієнтується в теоретичному матеріалі.	Здобувач недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, відповіді мають значні помилки	Здобувач достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, помилки у відповідях не значні.	Здобувач гарно орієнтується в теоретичному матеріалі, відповідь повна і без, або майже без помилок

5.2. Формативне оцінювання

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено:

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усне опитування після вивчення всіх тем, під час практичних занять	Відповідно до графіку навчального процесу
2	Зворотній зв'язок у вигляді обговорення тестування	
3	Зворотній зв'язок у вигляді обговорення есе або тез доповіді	Протягом 1 тижня після складання/написання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
42-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано
0-41	F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом	

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1. Підручники, посібники

1. Горіна Г. О. Ринок туристичних послуг : навч. посібник. Львів : «Магнолія 2006», 2025. 180 с.
2. Дехтяр Н. А. Світовий ринок туристичних послуг і пріоритети розвитку туризму в Україні: монографія. Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2024. 470 с.
3. Діденко А. О. Туроператорська діяльність : практичні аспекти. Київ : Центр «Фінанси і облік», 2022. 256 с.
4. Євтушенко М. П. Міжнародний туризм : навчальний посібник. Київ : Кондор, 2022. 288 с.
5. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг. Київ : Вид-во КНУ імені Тараса Шевченка, 2025. 232 с.
6. Мазаракі А. А., Ващенко Н. П. Світовий ринок товарів і послуг. Київ, 2023, 241 с.
7. Міжнародна торгівля: навчальний посібник / ред. Румянцев А. П., Башинська Г. І., Корнілова І. М. Київ : Центр навчальної літератури. 2025. 376 с.
8. Рибка, А. Л. Туристичні дестинації : стратегія розвитку. Львів : Ліра-К, 2023. 220 с.
9. Румянцев А. П., Коваленко Ю. О. Світовий ринок послуг: навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2024. 456 с.
10. Циганкова Т. М., Петрашко Л. П., Кальченко Т. В. Міжнародна торгівля. Київ : КНЕУ, 2024. 325 с.

6.1.2. Методичне забезпечення

11. Коваленко О. В. Курс лекцій, рекомендації щодо організації практичних занять та самостійної роботи студентів з дисципліни «Ринок туристичних послуг»: навчальне видання для студентів спеціальності «Туризм та рекреація», денної та заочної форми навчання освітнього ступеня «магістр» / укладач О. В. Коваленко. Суми, 2025. 142 с.

6.1.3. Інші джерела

12. Коваленко О. В., Єпик Л. І. Аналіз ключових трендів у сфері міжнародних туристичних послуг. Індустрія гостинності: стан, тенденції та тренди розвитку: збірник наукових праць Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції. Вінниця: Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ ДТЕУ, 2023. С. 102-109.
13. Коваленко О. В., Оксененко Є. О. Сучасний стан та стратегії розвитку спа-індустрії як елемента вітчизняного туристичного ринку. Актуальні проблеми та перспективи розвитку агропродовольчої сфери, індустрії гостинності та торгівлі : тези доповідей Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 2 листопада 2023 р. Харків : Вид-во Державний біотехнологічний ун-т, 2023. С. 283-284.
14. Коваленко О. В. Бізнес-моделі розвитку сільського зеленого туризму у Сумському регіоні. ГРААЛЬ НАУКИ : міжнар. наук. журнал. Вінниця : ГО «Європейська наукова платформа»; НУ «Інститут науково-технічної інтеграції та співпраці», 2024. No 44. С. 33-39. <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.04.10.2024>
15. Коваленко О. В. Економічні аспекти управління й використання історико-культурної спадщини на регіональному рівні. ГРААЛЬ НАУКИ : міжнар. наук. журнал. Вінниця : ГО «Європейська наукова платформа»; НУ «Інститут науково-технічної інтеграції та співпраці», 2024. No 44. С. 33-39. <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.04.10.2024>

16. Коваленко О. В. Кадровий потенціал як основа конкурентоспроможності підприємства індустрії гостинності. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні проблеми та перспективи розвитку готельно-ресторанного та туристичного бізнесу в Україні». Харків : ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ», 2024. С. 48-51.

17. Коваленко О. В., Дяченко Л. А., Садула Л. М. Туризм як складова якості життя у контексті циркулярної економіки. Review of transport economics and management. Дніпро: Український державний університет науки і технологій, 2025. Випуск 13(29). С. 62-70. <https://doi.org/10.15802/rtem2025/338816>

18. Коваленко О. В. Економічне управління інноваційними моделями меморіального туризму в Україні: від комеморції до Justice Tourism. ГРААЛЬ НАУКИ : міжнар. наук. журнал. Вінниця : ГО «Європейська наукова платформа»; НУ«Інститут науково-технічної інтеграції та співпраці», 2026. No 65.С. 106-112. <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.03.04.2026>

<https://archive.journal-grail.science/index.php/2710-3056/issue/view/03.04.2026/53>

6.2. Додаткові джерела

19. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>

11. Eurostat. URL : <http://ec.europa.eu/eurostat/>

20. Національний інститут стратегічних досліджень. URL : <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2020-06/vnutrishniy-turyzm-v-ukraini.pdf/>